

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda ifade edilen sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Faik ÖZTRAK
Tekirdağ Milletvekili

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından yürütülmekte olan Özel Veri Yayınlama Standartları çalışması çerçevesinde hazırlanan **“Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi”** tablosunu her hafta düzenli olarak hazırlayıp yayımlamakta ve açıklanan tablo geriye doğru 5 haftalık verileri de göstermektedir.

Bu tablonun **“II.1. Döviz kredileri, menkul kıymetler ve mevduatlar”** başlığı altında açıklanan verilerde, geçtiğimiz haftalara yönelik bazı değişiklikler yapıldığı dikkat çekmektedir.

Merkezi Yönetimin ve Merkez Bankası’nın dış yükümlülüklerinden bir yıl içerisinde ödenecek ana para ve faiz tutarları, Merkez Bankası’nın yurt için bankalarla yaptığı döviz karşılığı TL SWAP işlemleriyle ilgili veriler, devlet iç borçlanma senetlerine ilişkin anapara ve faiz tutarları gibi pek çok verinin toplamından oluşan bu kalemdeki 18 Mayıs 2023 verisi, ilk kez açıklandığı tarihte (-) 37 milyar 499 milyon dolar olarak görünürken, 8 Haziran 2023 tarihinde açıklanan verilerde (-) 44 milyar 129 milyon dolar olarak gösterilmektedir.

Bu kalemdeki eksi değer, açıklandığı ilk haftada düşük görünmesi, bu veriler kullanılarak yapılan net rezerv hesaplarında 6 milyar 630 milyon dolarlık bir sapmaya neden olmuştur. Bu sapmanın 5 milyar 633 milyon dolarlık kısmının “anapara”, 997 milyon dolarlık

kısımının “faiz” alt kaleminden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bunun, tam da Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turundan önce gerçekleşmesi ayrıca dikkat çekicidir.

Tablo: Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi Tablosunun İlgili Kalemindeki Değişiklik

	18 Mayıs 2023 verisi		
	25 Mayıs 2023 tarihinde açıklanan (I)	8 Haziran 2023 tarihinde açıklanan (II)	Fark
II.1. Döviz kredileri, menkul kıymetler ve mevduatlar	-37.499	-44.129	-6.630
II.1.a Çıkışlar (-)	-37.499	-44.129	-6.630
II.1.a.i Bir aya kadar	-655	-677	-22
II.1.a.ii İki-üç ay arası	-15.017	-15.039	-22
II.1.a.iii Dört ay-bir yıl arası	-21.827	-28.413	-6.586
II.1.a.1 Anapara	-30.437	-36.070	-5.633
II.1.a.1.i Bir aya kadar	-498	-498	0
II.1.a.1.ii İki-üç ay arası	-13.581	-13.581	0
II.1.a.1.iii Dört ay-bir yıl arası	-16.358	-21.991	-5.633
II.1.a.2 Faiz	-7.062	-8.059	-997
II.1.a.2.i Bir aya kadar	-157	-179	-22
II.1.a.2.ii İki-üç ay arası	-1.436	-1.458	-22
II.1.a.2.iii Dört ay-bir yıl arası	-5.469	-6.422	-953

Yine benzer şekilde, aynı tablonun para swaplarının gelecekteki bacağına da kapsayan “**II.2. Yurt içi para karşılığında döviz forward ve future'ların toplam kısa ve fazla pozisyon büyüklükleri**” kaleminin 9 Haziran 2023 verisinde de, son açıklanan iki bülten arasında 2 milyar 464 milyon dolarlık fark vardır. Bu fark da net rezerv açığının olduğundan 2 milyar 464 milyon dolar düşük görünmesine neden olmuştur.

Tablo: Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi Tablosunun İlgili Kalemindeki Değişiklik

	09 Haziran 2023 verisi		
	15 Haziran 2023 tarihinde açıklanan (I)	22 Haziran 2023 tarihinde açıklanan (II)	Fark
II.2. Yurt içi para karşılığında döviz forward ve future'ların toplam kısa ve fazla pozisyon büyüklükleri (para swaplarının gelecekteki bacağına da kapsar)	-53.704	-56.168	-2.464
II.2.a Açık pozisyonlar (-)	-53.704	-56.168	-2.464
II.2.a.i Bir aya kadar	-15.700	-15.604	96
II.2.a.ii İki-üç ay arası	-13.032	-13.032	0
II.2.a.iii Dört ay-bir yıl arası	-24.972	-27.532	-2.560
II.2.b Fazla pozisyonlar (+)	0	0	0
II.2.b.i Bir aya kadar	0	0	0
II.2.b.ii İki-üç ay arası	0	0	0
II.2.b.iii Dört ay-bir yıl arası	0	0	0

Verilerde revizyon mümkün olmakla beraber, uzun süredir takip ettiğimiz bu verilerde, bu boyutta bir revizyonla daha önce karşılaşılmamıştır. Diğer taraftan, verinin açıklandığı sayfadaki “**Revizyon Politikası**” metninde yer alan bilgilere göre bu tablodaki verilerin “**ilk yayımlandığında kesin ve veri kaynaklarında bir değişiklik olmadığı müddetçe düzenli revizyona tabi olmayan**” verilerdir. Metinde ayrıca “**istatistikleri oluşturan verilerde yüksek**

tutarlı değişiklik yapılması gerektiğinde” bunun **“kamuoyuna bilgi verme kaydıyla”** yapılacağı açıkça belirtilmektedir. Buna karşın Banka’nın resmi internet sitesinde bu verilerin revize edildiğine dair herhangi bir açıklama da yer almamaktadır.

Bu çerçevede;

- 1- Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi tablosunun **“II.1. Döviz kredileri, menkul kıymetler ve mevduatlar”** kaleminin 18 Mayıs 2023 verisinde, Mayıs sonunda açıklanan tablo ile Haziran başında açıklanan iki tablo arasında yaklaşık 7 milyar dolarlık fark bulunmasının sebebi nedir?
- 2- Aynı tablonun **“II.2. Yurt içi para karşılığında döviz forward ve future'ların toplam kısa ve fazla pozisyon büyüklükleri”** kaleminin 9 Haziran 2023 verisinde 15 Haziran 2023 ve 22 Haziran 2023 tarihlerinde yayımlanan iki ayrı tablo arasında yaklaşık 2,5 milyar dolarlık fark bulunmasının sebebi nedir?
- 3- İlk yayınlandığında kesin olan bu verilerde, eğer veri kaynağında bir değişiklik söz konusuysa, neden yapılan revizyon hakkında bir duyuruda yapılmamıştır?